

Notitie

Betreft Aanpak malafiditeit
Datum 14 mei 2020
Kenmerk sna.not.14972844

Inleiding

Op maandag 25 mei 2020 zal er een notaoverleg plaatsvinden waarbij de Vaste Kamercommissie SZW in gesprek gaat met minister Koolmees en staatssecretaris Van Ark over arbeidsmigratie. Het overleg richt zich met name op misstanden met arbeidsmigranten. Daarnaast zal ook aandacht uitgaan naar het SNA-keurmerk en een vergunningplicht voor uitzendondernemingen.

Aandacht voor misstanden met arbeidsmigranten is ook voor SNA een belangrijk onderwerp. De uitzendsector is een sector met vluchtig ondernemerschap en kwetsbare groepen werkenden (waaronder arbeidsmigranten). Dit rechtvaardigt extra aandacht en een strenge aanpak van ondernemingen en bestuurders die het niet zo nauw nemen met wet- en regelgeving. Met andere woorden malafiditeit moet worden aangepakt. Niet alleen om uitzendkrachten te beschermen, maar ook om oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat het vooral van belang is om foute bestuurders in beeld te krijgen en aan te pakken. Het extra verzwaren van de zelfregulering in de sector of zelfs het vervangen van de zelfregulering door een vergunning zal gezien ervaringen uit het verleden niet helpen om malafide bestuurders van de markt te houden. Om dit te realiseren is een **stevige publiek-private samenwerking** nodig en verdergaande stappen op het terrein van **persoonsgerichte aanpak** waarbij de malafide bestuurder direct wordt aangepakt. De inzet van de Stichting Normering Arbeid (SNA) is dan ook vooral hierop gericht. SNA zal daarnaast niet schromen om daar waar zinvol en haalbaar verbeteringen in het keurmerk door te voeren. Het is daarbij van belang om de proportionaliteit en de haalbaarheid van aanvullende maatregelen goed te bezien.

Stevige publiek-private samenwerking

Op dit moment is er al een publiek-private samenwerking tussen SNA en de Inspectie SZW, de Belastingdienst en SNCU. Daarbij wordt informatie uitgewisseld over onder meer doorgehaalde gecertificeerde ondernemingen (gemiddeld 500 op jaarbasis) en in specifieke gevallen worden incidentele meldingen gedaan. Daarnaast krijgt SNA informatie over opgelegde boeterapporten bij gecertificeerde ondernemingen en informatie over verklaringen omtrent betalingsgedrag, naheffingsaanslagen en vergrijpboetes. Ook met SNCU wisselt SNA informatie uit. Op deze manier wordt de informatiepositie van zowel de publieke als private partijen vergroot en kan eenieder vanuit eigen rol en verantwoordelijkheden de informatie inzetten. Een verdere verrijking van de informatie met een volledige wederkerigheid en afspraken over afhandeling zouden daarbij het effect vergroten.

Om een vuist te maken tegen malafiditeit is het belangrijk dat gezamenlijk kan worden ingezoomd op specifieke actuele situaties, waarbij niet alleen de casuïstiek wordt besproken, maar ook de feitelijk bestuurder in beeld komt. Een dergelijk vergaande informatie-uitwisseling zal niet mogelijk zijn zonder aanvullende wet- en regelgeving vanuit de overheid. De pakkans zal er echter wel door toenemen.

Persoonsgerichte aanpak

Keer op keer komt het voor dat foute bestuurders de dans ontspringen nadat ze zich hebben 'misdragen' (financiële fraude, sociale misstanden, onrechtmatige turbo-liquidaties) om vervolgens weer een nieuwe onderneming te beginnen. Dergelijke veelplegers zouden door notarissen en/of de Kamer van Koophandel herkend moeten worden op het moment dat ze een nieuwe onderneming willen opstarten. Met andere woorden oprichting van een nieuwe onderneming moet ze onmogelijk gemaakt worden. Op dit moment bestaat er al een civielrechtelijk bestuursverbod. Dit bestuursverbod wordt echter slechts beperkt toegepast en zou al dan niet via aanvullende maatregelen meer gestimuleerd moeten worden.

Daarnaast zou er ook een bestuursrechtelijk bestuursverbod moeten komen, waarbij het verbod als preventief instrument in beeld komt indien er ernstig gevaar bestaat dat de op te richten onderneming door de bestuurder mede gebruikt zal worden om strafbare feiten te plegen en/of gegronde vrees bestaat dat arbeidsverhoudingen worden verstoord (naar analogie van de Wet Bibob).

Om dit te toetsen zou bijvoorbeeld gekeken kunnen worden naar:

- Informatie Inspectie SZW over boetes, maatregelen en misstanden;
- Betalingsgedrag belastingen en sociale premies;
- Betalingsgedrag pensioenpremies;
- Informatie over naleving cao (bijvoorbeeld informatie SNCU);
- Informatie over conformiteit keurmerken (zoals SNA en SNF);
- Informatie over levensduur en faillissementen voorgaande ondernemingen.

Aan het invoeren van een dergelijk instrument zitten ongetwijfeld tal van 'haken en ogen', maar het instrument zal er wel voor zorgen dat het veelplegers bijzonder lastig wordt gemaakt om zich te 'misdragen'.

SNA-keurmerk

Sinds 2007 bestaat het SNA-keurmerk als zelfreguleringsinstrument. Het keurmerk heeft als doel om op basis van normen het kaf van het koren te scheiden, zodat opdrachtgevers / inleners minder risico's lopen op boetes en naheffingsaanslagen. Regelmatig komt terug dat het keurmerk met zijn normen niet onderscheidend genoeg zou zijn en er zouden meer dan wel andere normen aan het keurmerk toegevoegd moeten worden. Hoe je hierover ook denkt, in de praktijk blijkt dat veel opdrachtgevers het SNA-keurmerk in hun selectie-

proces betrekken en dat het doorhalen van het keurmerk in dat kader voor een onderneming ook direct consequenties heeft.

Het verbeteren van het keurmerk is een continu proces waaraan SNA al jaren werkt en ook voor openstaat. Het alsmaar blijven toevoegen van normeisen is echter geen garantie dat het keurmerk daarmee meer onderscheidend wordt. Eén en ander kan ook averechts werken, zeker daar waar wet- en regelgeving niet helder is.

Momenteel werkt SNA aan een fundamentele herziening van de norm. Daarbij worden niet alleen normelementen opnieuw tegen het licht gehouden, maar gaat ook aandacht uit naar onder meer de risicoanalyses en inspectiemethodieken. Het bereiken van onderscheid in de markt is daarbij uiteraard een vertrekpunt. Suggesties zijn in dit kader welkom, maar zoals aangegeven zal daarbij wel een weging moeten plaatsvinden of eisen toetsbaar zijn binnen het kader (de bevoegdheden en mogelijkheden) van SNA.

Het keurmerk heeft enkel grip op gecertificeerde ondernemingen. Om deze groep zo groot mogelijk te maken dient het gebruik van het keurmerk gestimuleerd te worden door flankerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld de verplichte g-rekening voor niet-gecertificeerde uitzendondernemingen.

Concluderend

In het kader van de aanpak van malafiditeit zet SNA in op:

1. Verstevinging publiek-private samenwerking waarbij ook gezamenlijk kan worden ingezoomd op actuele gevallen, malafide bestuurders / ondernemingen in beeld komen en deze vervolgens al dan niet gezamenlijk worden aangepakt. Dit vraagt om een volledig wederkerige informatie-uitwisseling.
2. Malafide bestuurders moeten hard worden aangepakt. Dit door middel van verstevinging dan wel verruiming van het civielrechtelijk bestuursverbod en door het invoeren van een bestuursrechtelijk bestuursverbod.
3. Met het oog op de fundamentele herziening van de norm zal binnen de geschetste kaders een verkenning van mogelijke aanvullende normeisen plaatsvinden. Daarnaast is flankerend beleid noodzakelijk om het gebruik van het keurmerk te stimuleren.

Tot slot

Duidelijk mag zijn dat SNA inzet op de bovenstaand beschreven zaken. Dit neemt niet weg dat SNA openstaat voor andere maatregelen die kunnen helpen om malafiditeit aan te pakken. Zo noemt minister Koolmees in zijn brief van 20 december 2019 aan de Tweede Kamer ook verschillende maatregelen die de steun hebben van SNA. Een gesprek hierover gaan wij dan ook graag aan.

Bijlage: SNA-keurmerk in beeld

Totaal aantal gecertificeerde¹⁾
ondernemingen per 31 dec.
2019: **4.794**

Aantal gecertificeerde
buitenlandse ondernemingen
per 31 dec. 2019: **159**

Aantal doorgehaalde²⁾
ondernemingen 2019: **514**

Gemiddeld aantal doorgehaalde
ondernemingen per jaar periode
2015 - 2019: **509**

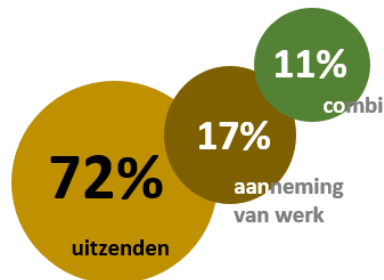

Aantal ondernemingen in beeld
bij SNA in periode 2007 – 2019:
11.712

Verdeling gecert. ondernemingen
in uitzenden / aanneming van werk

Gemiddeld aantal aanmeldingen
per jaar periode
2015 - 2019: **777**

Aantal geaccrediteerde
inspectie-instellingen: **9**

Aantal inspecteurs: **85**

Aantal uitgevoerde SNA-inspecties
per jaar: **± 10.000**

Aantal controlepunten in de norm:
(incl. cao-elementen) **± 120**

1) Uitzendondernemingen en aannemers van werk.
2) Er is sprake van een doorgehaalde onderneming
als de onderneming niet langer in het register staat.
Dit kan op vrijwillige basis of omdat niet meer wordt
voldaan aan de vereisten voor het keurmerk.

Controledruk	
Gecertificeerde uitzendondernemingen circa 4.000 ondernemingen	Niet-gecertificeerde uitzendondernemingen circa 8.000 ondernemingen ¹⁾
Tweemaal per jaar inspectie voor SNA-keurmerk	--
Uitzendondernemingen onderhevig aan SNCU- controles	Uitzendondernemingen onderhevig aan SNCU- controles
Cao-controles door branche- organisaties ²⁾	--
Aanvullend onderzoek op basis signalen Belastingdienst	--
Aanvullend onderzoek op basis van signalen ISZW	--
Aanvullend onderzoek / schorsing op basis van signalen SNCU	--

¹⁾ Af te leiden uit onderzoek Regioplan 2015

²⁾ Geldt voor leden ABU en NBBU